

consuetudinis hanc rationem offert Concilii Tridentini Catechismus, quod Sacerdos ad Altare Mediator sit Deum inter & Populum Christianum, Deique, & hominum sit interpres, Deo Populi vota, preces, Oblationes offert; Populo Dei voluntatem, ac verbum explicat. Omnium Fidelium nomine offert Deo Corpus, & Sanguinem Christi, cujus incrementum Sacrificium Oratione Dominica prosequitur. Hæc omnium, qui Sacrificio interstant, communis oratio est, quia complectitur, quicquid a Deo legitime, iuste, ac sancte peti potest. Quamobrem Populus respondet, sed libera nos a malo, veluti significans, circumstantes fideles, pro quibus offertur, vel qui offerunt cum Sacerdote ore Dominicam Orationem fundere, & quicquid propter æternam, aut temporalem vitam ipsi necessarium est, a Deo in Christi Filii ejus nomine petere. Tam vero Sacerdos Dei nomine loquens, respondet, Amen, significans, ac veluti denuntians, Deum preces nomine Filii sui oblatas, Corporisque, & Sanguinis ipsius Sacrificio, ac virtute fulas exaudivisse, & quod fideliter pretium est, concessisse. Sic olim Civitas Chiananzæ Mulieri respondit, Fiat tibi, sicut vis.

Matth. 19. IV. Quoties vero in Oratione Dominica, aliisque sacris precibus Amen dicimus, celestem patriam cogitare, & ad æternam beatitudinem flagranti caritate suspirare debemus, in qua *Tota actio nostra Amen, & Alleluja erit, Non sonis*

transiensibus, dicimus Amen, & Alleluja, sed affectu animi. Quoties in Oratione Amen dicimus, ad æternam vitam, & ad beatitudinem, sine alicujus falsitatis inclinatione, peroptamus. Amen utique dicimus, sed insatiabilis facietas. Quia enim non deerit aliquid, ideo facietas; quia vero illud, quod non deerit, semper desiderabile, ideo quoadam, si dici potest, insatiabilis facietas erit. Quam ergo insatiabiliter satiaberis Veritate, tam insatiabiliter veritate dices, Amen. Jam quale est, qui potest dicere, Quod oculis non videt, nec auris audivit, nec in corde hominis ascendit? Quia in quo sine aliquo falsitatis, & cum perpetua delectatione videmus verum, & certissima evidentiâ conturbatur, amore ipsius Veritatis accendit, & in herentes, & dulci, & casto amplexu, eandemque in corpore, tali etiam voce laudamus eum, & dicimus, Alleluja. Exultantes enim se ad patriam laudem flagrantissimâ caritate invocem, & in Deum, omnes civis illius civitatis dicunt, Alleluja, qui dicunt, Amen.

F I N I S.

APPEN-

APPENDIX PRIMA.
VARIÆ DE THEOLOGICIS DOGMATIBUS AC DISCIPLINA
EPISTOLÆ.

EPISTOLA LVII.

Alia xxxi. que autem nunc 1049.

Catholicorum cum Hæreticis illicita sunt Matrimonia; etiam in iis regionibus, in quibus Catholici cum Hæreticis permixti sunt: nec possunt a Catholicis absque gravi peccato contrahi, nisi dispensatione a Summo Pontifice obtinuerint iusti de causis, omnemque subversionis absit periculum, & Catholica liberorum institutio providetur.

AMANTISSIMO FRATRI**

Atholicorum cum Hæreticis Matrimonia Ecclesie legibus esse prohibita, immo & lege naturæ, ac divina positiva, si periculum sit subversionis, probatum habes Lib. 11. Theologiae nostræ Dogmaticæ, & Moralis in Tract. De Sacram. Matrim. Cap. IV. Art. VII. Regula VII. cujus ad confirmationem Concilium Burdigalense secundum ann. 1624. c. VII. Canone 1. proferte potes, cujus hæc sunt verba: Periculatur admodum fidei contrahendum, si unus conjugum hæresi infestus, & pertinaciter in ea perseverans: alter non sine peccato, & irreverentia sanctæ Mariæ Ecclesie jugum trahere cogatur arumsum. Nam, (quod ait Apost.) Quæ scietis lucis ad tenebras? cumque eo modo longe lateque scriptat, & propagetur hæresis pravitate solole, fidelisque a recta liberorum educatione avertantur, totisque reclamant Scriptura Sacra, ne cum alienigenis jugum ducant, & experientia sit comportum, ut olim Israelitas a veri Dei cultu, sectam ex Catholicis non paucos salibus matrimoniis a Fide Catholica defecisse: nos atenta mente perpendentes verba in Concilio Agathensi quondam prolata; Non oportere cum Hæreticis miscere connubia, vel filios, vel filias ei dare, sed potius accipere, si tamen se profiteantur Christianos esse futuros, & Catholicos: itaqueque Matrimonia Patres ultimi Concilii Burdigalensis abhorruisse, & parentes salutis filiorum minus consulentes, ne eosdem ad hæc inducerent contrahenda suscepimus, quæ tanto malo succurrere queant. Prohibemus igitur quibuscumque Sacerdotibus, siue sint Ordinis secularis, siue Regularis, ne quiscunque, quomolibet ad Sacramentum Matrimonii admittant, quorum alter hæresim profiteri comprobatur: sed ambo sanctæ Romanæ Ecclesie fidei professores volumus esse, & ejusdem assertores; quique Deo adherentes, ad prolem in timore Domini educationem magni Sacramenti beneficio unus spiritus effici possint. Alioquin prefatos omnes Sacerdotes quoscunque, Seculares, vel Regulares, Beneficia obtinentes, suspensos esse ipso facto, tam a suis ordinibus, quam Beneficiis declaramus.

Consuetudinem Regionum, quibus Catholici cum Hæreticis permixti sunt, & passim cum illis Matrimonio junguntur, ita contrahentes a gravi peccato non exculare, nisi dispensationem a Summo Pontifice iusti de causis obtinuerint, omnemque subversionis absit periculum, & Catholica liberorum institutioni providetur, dixi, & probavi Regula x. Quod autem Pontificis Dispensationes a peccato exculare suppositi contrahentes cum hæreticis, positis conditionibus supra dictis, hæc in re ipsorum Pontificum sententiam secutus sum, qui plurimas hujusmodi dispensationes concesserunt, & concedunt, de quibus legi possunt Cardinalis Ollati Epist. 149. 151. 157. 185. 186. Ceterum id difficultate non caret. Unde Gamschæus Doctor, & Professor Sorbonicus in Tractatu De Matrimonio Cap. xxxviii. ait: Etiam si ex hypothesi omnia removeantur apostasia, & seductionis pericula, tamen semper restat prima ratio sumpta ex Jure Divino, nimirum ex reverentia Sacramenti debita, ut nec recipiantur in statu peccati mortalis, neque pruden- ter scienter alteri tribuantur peccatum mortale habenti, quando peccatum fuerit notorium. Non enim Summus Pontifex habet potestatem mutandi Jus divinum, & institutum Christi: immo non solum Jus divinum, sed etiam naturale, ut Sacramenta digne, & reverentier tractentur. Ergo nec in talibus nuptiis potest idem Summus Pontifex dispensare. Leges & Sæmbeuvium Doctorem, & Professore Sorbonicum Tom. 1. Casum confitentis, Causibus lxxvi. tamen auctor esse nollem viro catholico, ut cum hæretica muliere Matrimonium iniret, aut catholice mulieri, ut vi- immo ab hujusmodi Matrimonio incedo Catholicum, vel Catholicam pro viribus dererem. Illos tamen, qui hujusmodi matrimonia, cum Romani Pontificis venis, positis

conditionibus in Theologia nostra l. c. explicatis, contraxissent, damnare non audeam, nec ipsis propter ea Sacramenta denegare. Vale, teque diligenter dilige, & Deo in tuis orationibus commendare ne desinas.

Lucretia Parisiorum.

EPISTOLA LVIII.

Matrimonium contrahere ea conditione, ut celatur, vel contrahentium dissimulare, viro, & mulieri non licet.

Alia xxvii. que autem nunc 1048.

CLARISSIMO VIRO**

Graviter peccare virum, & mulierem, qui Matrimonium legitime contraxerunt, ac celebratum dissimulant, ac celant, vel qui ea conditione contraxerunt, ut celarent, non dubito. Id enim repugnat Ecclesie intentioni, ac decretis, quæ Matrimonia illa dissimulata velut contubernia, & fornicationes execrata semper est. Id Dei præcepto repugnat scandalum prohibentis: Matrimonii divinum exemplum, scilicet Christi, & Ecclesie nuptis repugnat, quia Christus Dominus occultus esse nolit, sed sub omnium oculis vertari. Illa tandem Matrimoniorum dissimulatio malorum malorum in Ecclesia, & Republica seminarium esse potest.

Hinc Conc. Carthaginense quartum, Can. xlii. sanxit ut Sponsus, & Sponsa, cum benedicendi sunt a Sacerdote, a parentibus suis, vel parantibus offerantur, &c. Conc. Arelatense relatum Canonem Nullum, Causa 39. qu. 5. Ne sine publicis nuptiis quisquam nubere, vel uxorem ducere profanetur.

Concilium Veronense anno 755. celebratum, Canone 15. Et omnes homines laici (inquit) publicas nuptias faciant tam nobiles, quam ignobiles.

Capitula Herardi Turonensis Archiepiscopi anno 856. condita, Cap. 130. jubent, Ut nullus occulte nuptias faciat. Libro VII. Capitularium, c. 127. sancitum est Ut publica nuptia ad his, qui nubere cupiunt, fiant, quia sepe in nuptiis clam factis gravia peccata tam in sponsaliorum, quam in propugnis, siue adulteriis conjugiis, & quod pejus est dicere, consanguineis accrescent, vel accumulatur, &c.

Concilium Troslejanum anno 909. Capitulum illud transcripsit, & confirmavit.

Concilium denique Senonense anno 1524. benedictionem nuptialem, & Missam celebrari vetuit nisi post ortum solis, ac illaccescentem diem: siquidem exemplo pernicioso interdum contemptum est, solemnitates hujusmodi nuptiales sic in laicis, & in occulto factas, clandestinis Matrimonii viam aperuisse, & occasionem delisse contentendi tam excellenti Sacramentum, & lascivias, ac spurcicias quasdam committendi.

Hujusmodi ergo, quæ vulgo Matrimonia conscientie dicuntur, conscientie regulis capitaliter adversantur. Vale.

Lucretia Parisiorum.

EPISTOLA LIX.

Reus est voti, & dispensatione Pontificia indiget ad contrahendum Matrimonium, qui cum vovisset Religiosi Ordinis ingressum, habitum quidem suscepit, sed post triduum ex mera inconstantis animi levitate sponte ad seculum rediit.

Alia xviii. que autem nunc 1047.

VIRO CLARISSIMO** PAROCHO.

Micicite in me tuæ pignus est, quod ad me scribas; vicillimque me scribere compellas, meam rogans sententiam de questione, quam facile solvere potes pro tua rerum theologiarum, & moralium peritia. Hæc autem species est, quam proponis: Joannes vovit Religiosi Ordinis F. F. Capuccinorum ingressum, Regularem habitum in illorum Conventu *** suscepit, sed triduo statim corpore, post triduum, sola inconstantis animi levitate, cucullam exiit; rediit ad seculum: ingenue puella matrimonii sponsum fecit, adveniense interim Nativitatis Christi solemnitate, Sacerdotem convenit, & ad ejus peccata Exomologest facta, votum exposuit, quod olim Deo nuncupaverat, & quomodo Religiosum Ordinem ingressus, post triduum sponte graviter ex mera levitate. Declaravit illi Sacerdos in conscientie foro, illum adhuc voti esse reum, petenda

dam esse dispensationem a Summo Pontifice, aut ad imple-

Joannem adhuc reum esse voti simplicitatis, ac proinde ex

Hec porro S. Thomae sententia est, cujus ad doctrinam

Nec alia mens est Cardinalis Cajetani ad Articulum octa-

Alias xviii, que autem 62, erat a. DC. 107.

EPISTOLA LX.

Conjugata mulieri cui acerba cum viro suo dissensio est,

CLARISSIMO VIRO***

INSIGNIS, ET VENERABILIS CAPITULI ECCLESIAE*** SEDE VACANTE VICARIO GENERALI,

NOblem mulierem cui acerbissima cum viro dissensio est

nasterium Monialium Sancti Benedicti, ibique vivendi, ut

Auctor sum, ne concedas licentiam, quae in Monasterii

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA LXI.

De Probabilitate.

CLARISSIMO VIRO***

DOCTORI SORBONICO.

PERsuadere tibi vix poteris, hanc Regulam, quam Li-

* In edit. non. p. 107.

Quodlibeto a. Art. 17.

EPISTOLA LXII.

De Pertinacia, & Probabilitate.

RELIGIOSO VIRO***

DOCTORI SORBONICO.

QUamvis in opinionibus meis tuendis pertinax esse no-

De Probabilitate questio est: ex duabus opinionibus,

Alias xviii, que autem 62, erat a. nunc 90.

* In edit. non. p. 149.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA LXIII.

De Probabilium Opinionum delectu.

CLARISSIMO VIRO***

DOCTORI SORBONICO.

Suos semper adversarios habet Moralis Doctrina Jesu

Alias xlix, que autem 63, erat a. nunc 79.

* In edit. non. p. 100.

Lib. 8. cont. Julian. c. 3.

Lutetia Parisiorum.

penitentiam, ipsique faventes opiniones sequi maluit, quam saniora Moralis Christianae principia.

Mihi vero inique improperat Auctor Anonymus, quod hanc Propositionem propugnem ab Alexandro VIII. Pontifice Maximo damnatam. Non licet sequi opinionem, vel inter probabiles probabilissimam.

Alas lii. que autem 64. et 65. nucq. 92.

* in editi. no. 135.

lantes repellere pariter tenentur. Nec quisquam sibi sume honorem (inquit Apollolus) sed qui vacatur a Deo tanquam

Lutetia Parisiorum.

CLARISSIMO VIRO ***

R. E. G. E. prudentemque iudicium libellum Anonymum contra Theologum nostrum Dogmaticam, & Moralem partem esse hominis ad Moralem Evangelicam regulas parum advertentis, cum ambitionem e numero mortalium peccatorum expungat.

lib. 4. de cons. c. 4. L. si quis quam C. de Episc. & Cler. Secunda secunda q. 104. Jo. 13. et. C. Cyprian. Epist. 11.

A Traditionis Doctrina quam aliena sit Anonymi, & recentium quorundam Casuistarum opinio, confirmat Sanctus Hieronymus Pelliciosus, Epistola 229. Lib. 4. ad Palladium Diaconum data.

Cap. Cuius titulo, Ext. de Constat.

Lutetia Parisiorum.

CLARISSIMO VIRO ***

De aliis ab Episcopatu Beneficiis, quibus animarum cura annexa est, idem tenet Sanctus Antonius, quod de ipso Episcopatu, illicitum esse illi quaerere, ac pro se postulare.

violam. Talis autem non diversificat speciem, sed quantitatem peccati. Sicut appetere furandi mille, licet secundum speciem cum appetitu furandi mille, licet secundum speciem sit peccatum peccatum propter majus incrementum intentionum, sic in proposito major utitur presumptio, & ambitio tanto est, quanto maior cura, & major gradus est annexus Dignitati, vel Beneficio, quod appetitur: rationem utriusque appetitus moralis. Præterea si aliquid prædictorum petere est mortale, & illud appetere erit mortale. Nam secundum Thomam, Raymondum, Hostiensem, petere pro se aliquid eorum, etiam si aliis sit dignitas, inducit Simoniam, quia sunt peccata pro indigno ratione presumptionis: ergo si appetere est mortale, cum Simonia sit mortale. Id confirmat SS. Patrum testimonium, scilicet Sancti Joannis Chrysostomi, quod nomine insignit Auctorem operis imperfecti in Matthæum Homilia 43. ex quo desumptus est Canon, Multi, Dist. 40. Quicumque desideraverit primatum in terra, inveniet conjugium in celo: nec inter servos Christi computabitur, qui de primatu tractaverit. Nullus autem invenit conjugium in celo, ut separatur a consortio Sanctorum, nisi propter mortale Sancti Leonis Magni, cuius verba referuntur Canone, Principatus, Causa 1. Quæst. 1. Principatus, quem aut seculum extorsit, aut ambitus occupavit, etiam si nobilibus, atque altibus non essent, ipsius tamen iniitii sui esse perniciosus exemplo. Et dissimulatio, si bene peragatur existit, quæ malo sine inchoata præcipio. Sed non dicitur periculosum nisi mortale. Sancti Gregorii Magni Libro 7. Epist. 110. ex quo referuntur Canone, Sicut, Causa 1. Quæst. 6. Sicut is, qui invidiam tenet, quæsitus refugit, facit est Alaribus ammonens: sic qui ultra ambit, vel importune se ingerit, est proculdubio repellendus.

& merita: nec se erraturos, cum Archiepiscopatus sic a Deo illuminati iudicio, ac mandato illa suscipere. Et vero indignus beneficio habitus fuisset, qui illud quaesivisset, nisi sibi procurasset; ut Giollano testatur in ejus Vita, Lib. viii. Cap. xxx.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA LXV.

DILECTISSIMO IN CHRISTO FRATRI ***

Q. UOD Usura sit aliquid ultra fortem exigere, vel accipere ob solium periculum facti, cui tem suam creator exponit dando mutuum, probatum habes Lib. 3. Theologie nostræ Dogmaticæ, & Moralis, Cap. 7. Artic. 5. Regula 3. * quam confirmat Auctor Tract. De Usuris, qui inter S. Thomæ Opuscula 73. est in editis, Cap. 6. Ratio, inquit, periculi, etiam circa fortem, non tollit rationem usurae in mutuo, ut probatur ex Cap. Naviganti.

Alas XCIV. que autem 85. et 86. nucq. 92.

* in editi. no. 1054.

Luc. 6.

C c c c

vor, quod datum fuerit, receptores. Nullam huiusmodi sum...

Merito itaque a sacra facultate Parisiensi die tertia Febr...

Contraria: porro Propositioni nullatenus faveat responsum...

Verumtamen, si periculum juris, & mutuo extrinsecum...

Prosper Fagnanus ad Cap. Naviganti, Extra De Usuris...

Denique Capite Naviganti prohibitum non videtur contractus...

denique contractus, quo quis pecuniam suam naviganti Mercatori...

certum, ac definitum confuetudine pretium recipiat. Hic...

Id confirmat Navrus Consilio 23. Lib. 5. De Usuris...

Aliud quodammodo dicitur in summa, ut supra...

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XLVI.

Aliquid exigere ultra sortem, ratione trium Contractuum...

DILECTO FRATRI ***

E OS, qui pecuniam conferunt in societatem, non pos...

Hanc Moralis Christiana Regula confirmat Theodori Balsamoni...

Trium contractuum praxim probare frustra nituntur Innocentio III...

Denique

Denique recentiores quidam, & laxiores Casuista, qui...

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XLVII.

Fornicatio simplex natura lege prohibita.

AMANTISSIMO FRATRI ***

Legendum, quod inter Christianos Theologos quidam...

Praxidum forte quatenus damnandæ Propositioni ex S. Ambrosio...

Verum hoc S. Ambrosii loco non est cur abutatur. Constat enim docuit...

operibus, tum ex hoc ipso libro perspicuum est. Etenim...

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XLVIII.

Adversus Amulorum Insuperationes.

RELIGIOSO VIRO ***

R Umorem Gratianopoli ab Amulorum nostris disseminat...

Non distimulo hominem parum quietum inter Propositiones...

Verum sacer Convenus Ecclesiam Gallicanam representans...

Par. Inst. Moral. 1. 90. c. 4. p. 125. Justitia. c. 25. d. 3. Tom. 3. disp. 30. quæst. 4. c. 1. Theol. 1. 22.

Alius XCVI. que autem 67. erat. nunc 94.

Alius XCVI. que autem 67. erat. nunc 94.

Exod. 20.

Alius CVIII. que autem 68. erat. nunc 95.

* in edit. nos. p. 165.

rato metu stuprum passi esset absque ullo clamore, & resistenti...

Dicitur 13. Hic 12.

Tu lene tormentum ingenio admoves... Arcanum neque tu scrutaberis ullius unquam...

Horat. lib. 1. Ode 21.

Horat. lib. 1. Ep. 18. ad Lellium.

De questione ingeniose proposita censeo; Non licere Judici reum inebriare, ut ab eo confessionem criminis...

Gal. 5. 40.

Nec audiendus Cajetanus, qui Medico licere scripsit inebriare...

Lucetia Parisiorum.

EPISTOLA LXXIV.

Non licet Judici reum inebriare, ut ab eo confessionem criminis eliciat.

VIRO CLARISSIMO

PRÆTORI INTEGERRIMO.

Quod Operum meorum lectio delecteris, & eaque lectio te ad mei amorem, & ad meam sententiam...

Alias vc. que autem 74. erat, nunc 26.

ille auctor est, ac supremus dispensator. Omne enim datum opimum...

Lucetia Parisiorum.

EPISTOLA LXXV.

Sola Caritate corda nostra ab amore creaturarum abstrahuntur...

VIRO CLARISSIMO

DOCTORI SORBONICO.

Alias L. que autem 75. erat, nunc 69.

Car. 5.

Enarr. in Psal. 136.

Serm. 8. de festinatione...

ANonymi Declamatoris oscitantiam quin miseratus fueris, non dubito...

Spem hominis animum ad Deum suo modo erigere non distinet...

Lucetia Parisiorum.

EPISTOLA LXXVI.

Cum invocantur Sancti, spes, & fiducia in solo Deo collocanda est...

CLARISSIMO VIRO

DOCTORI SORBONICO.

Alias I. que autem 76. erat, nunc 79.

Jacob 1. 17.

Quam Libro 4. Theologie nostre Dogmaticæ, & Moralitatis cap. 3. art. 7. primam Regulam posui...

ille auctor est, ac supremus dispensator. Omne enim datum opimum...

Cant. 6. 5.

Utilissimum igitur nobis est Sanctiss. Virginem Mariam in omnibus necessitatibus nostris...

Utilissimum igitur nobis est Sanctiss. Virginem Mariam in omnibus necessitatibus nostris...

S. Ber. Ser. in Nat. B. Virg.

Lucetia Parisiorum.

EPISTOLA LXXVII.

Divini Amoris actus, quam frequentissimos possumus exercere debemus.

CLARISSIMO VIRO

DOCTORI SORBONICO.

Alias L. que autem 77. erat, nunc 99.

Rassari pergit in dies prava doctrina, quæ primum, & maximum Christianæ Legis diligendo Deo Mandatum extenuare...